

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobkyně: **Mgr. B. Č.**, narozená „X“,
bytem „X“,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 3. 2022, č. j. „X“,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 3. 2022, č. j. „X“, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 31. 3. 2022, č. j. RN-„X“, jímž byly zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 1. 2022, č. j. „X“ (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalovaná žalobkyni zamítla žádost ze dne 22. 11. 2021 o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek § 38 ve spojení s § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Most (dále jen „OSSZ“) ze dne 29. 12. 2021 nebyla žalobkyně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 25 %.

Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že posudkový lékař učinil závěr bez podrobnějšího zkoumání jejího zdravotního stavu a jako příčinu s nejvýznamnějším dopadem na pracovní schopnost byl zvolen Raynaudův fenomén II. stádia s poklesem pracovní schopnosti 30 %. Jako zavádějící považovala žalobkyně konstatování, že charakter výdělečné činnosti nemá dostatečný vliv na pracovní omezení. Žalobkyně dodala, že dle nejnovějšího vyšetření RÚ má její onemocnění progredující charakter, kdy je nutno dodržovat pravidelný režim a dostatek spánku a odpočinku během dne. Žalobkyně dále popsala její pocity a projevy nemoci při výkonu jejího povolání učitelky. Žalobkyně uvedla, že pokud by hodnocení jejího zdravotního stavu proběhlo podle platných právních předpisů a v souladu se zdravotní dokumentací, pak by byl její zdravotní stav hodnocen podle kapitoly IX, oddílu B, položky 5b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), což odpovídá oboustranné středně těžké cirkulační poruše stádia II, hodnocené horní hranicí 35 %. Žalobkyně uzavřela, že z uvedených skutečností vyplývá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a bez přihlédnutí k § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh správního řízení, připomněla použitá zákonná ustanovení a soudu navrhla, aby žalobu zamítl pro nedůvodnost. Žalovaná uvedla, že posudkem, na základě kterého bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí, byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 30 %, došlo tak ke změně oproti posouzení OSSZ, která stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve výši 25 %. Žalovaná uvedla, že změna poklesu pracovní schopnosti žalobkyně nemá vliv na závěr, že žalobkyně není invalidní. S ohledem na námitky žalobkyně žalovaná navrhla, aby soud nechal vypracovat posudek o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“).
4. Žalovaný v dalším podání ze dne 13. 9. 2022 uvedl, že v posudku posudkové komise ze dne 24. 8. 2022 je uvedeno datum vzniku invalidity dne 22. 11. 2021, přičemž toto datum není posudkovou komisí nijak zdůvodněno.

Ústní jednání před soudem

5. Při ústním jednání před soudem konaném dne 10. 10. 2022 žalobkyně uvedla, že souhlasí se závěry posudku posudkové komise ze dne 24. 8. 2022 a navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí žalované.
6. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání uvedla, že s ohledem na závěry posudku posudkové komise ponechává rozhodnutí na úvaze soudu.
7. Soud při jednání provedl dokazování protokolem o jednání posudkové komise ze dne 24. 8. 2022 a posudkem téže komise ze dne 24. 8. 2022.

Posouzení věci soudem

8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věť druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věť první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává

zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

9. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku ze dne 29. 12. 2021 posudkové lékařky MUDr. D. K. pověřené vypracováním posudku pro OSSZ. Tato lékařka posoudila zdravotní stav žalobkyně a dospěla k závěru, že žalobkyně není invalidní dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jelikož pokles její pracovní schopnosti nedosáhl alespoň 35 %. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně stanovila zdravotní postižení uvedené v kapitole IX. – postižení srdce a oběhové soustavy, oddílu B – postižení cév, položce 5b – stadium II, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, přičemž míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 25 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nezměnila. Na základě tohoto posudku pak žalovaná vydala dne 19. 1. 2022 prvostupňové rozhodnutí, jímž zamítla žádost žalobkyně ze dne 22. 11. 2021 o přiznání invalidního důchodu. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky. Dále soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalovaná si v rámci řízení o námitkách nechala zpracovat nový posudek o invaliditě ze dne 17. 3. 2022, který vypracovala posudková lékařka Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem (dále jen „LPS“) MUDr. D. H. Tato posudková lékařka opětovně posoudila zdravotní stav žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a dospěla ke shodnému závěru, že u žalobkyně rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IX. – postižení srdce a oběhové soustavy, oddílu B – postižení cév, položce 5b – stadium II, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, přičemž míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 30 %. Tím došlo ke změně míry poklesu pracovní schopnosti, avšak bez vlivu na závěr o tom, že žalobkyně není invalidní. Na základě tohoto nového posudku bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí ze dne 31. 3. 2022, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí.
10. Dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejmeně o 35 %. V souladu s odstavcem 2 citovaného ustanovení jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejmeně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejmeně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně a nejmeně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
11. Dle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

12. V odstavci 5 citovaného ustanovení je dále stanoveno, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí. V souladu s odstavcem 6 citovaného ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Dle odstavce 7 je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyl, popřípadě znovu nabyl schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
13. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity.
14. V projednávané věci tedy bylo rozhodnuto prvostupňovým rozhodnutím o zamítnutí žádosti žalobkyně ze dne 19. 1. 2022 o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek § 38 ve spojení s § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jelikož pokles pracovní schopnosti žalobkyně dosahoval toliko 30 %, přičemž pro dosažení alespoň prvního stupně invalidity je třeba, aby pokles pracovní schopnosti dosáhl míry nejméně 35 %. Prvostupňové rozhodnutí následně potvrdila žalovaná napadeným rozhodnutím.
15. V daném případě bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně splňovala ke dni vydání napadeného rozhodnutí podmínky invalidity alespoň v prvním stupni, tj. zda u ní nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %, jelikož brojí proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání invalidního důchodu. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, že by žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto soud již bez dalšího vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně získala potřebnou dobu pojištění.
16. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky LPS, která učinila závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Soud se s tímto závěrem lékařky nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity určitého stupně především závisí, vyžádal si proto v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů povolána k posouzení zdravotního stavu žalobce. Tato posudková komise nově posoudila celkový stav žalobkyně, dále také posoudila pokles její pracovní schopnosti a také trvání její případné invalidity.
17. Z obsahu posudku ze dne 24. 8. 2022 a protokolu o jednání posudkové komise z téhož dne soud zjistil, že posudková komise jednala v řádném složení [předsedkyně MUDr. H. H., Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

MUDr. Z. B. (odbornost – revmatologie) a tajemnice M. V.], posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobkyně byla jednání posudkové komise přítomna a přímo při jednání posudkové komise byla vyšetřena odbornou lékařkou z oboru revmatologie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla posudková komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů (nálezy MUDr. M. F., revmatologická ambulance RÚ Praha, ze dne 1. 8. 2022 a MUDr. J. H., psychiatrie, ze dne 2. 6. 2022), zdravotní dokumentace praktického lékaře MUDr. P. L., spisové dokumentace OSSZ, spisové dokumentace námitkového řízení žalované a vlastního vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise, posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní pro invaliditu prvního stupně.

18. Posudková komise konstatovala, že u žalobkyně se jednalo k datu vydání napadeného rozhodnutí o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jeho dominující příčinou je revmatoidní artritida na kombinované imunosupresivní léčbě MTX + PLQ + kortikoidy, v kombinaci se smíšeným onemocněním pojiva. Posudková komise poukázala na to, že v klinickém obraze je polyartritida, otoky rukou, Ryanaudův fenomén, tenosynovitidy palmárních flexorů, fotosenzitivita, afty bukalní sliznice anam., stopový perikardiální výpotek 5/16, scinti jícnu 6/19 – lehká porucha motility. Dále je žalobkyně sledována pro akrální vasospasticitu a redukci drobného řečiště tepen rukou i nohou při základním revmatologickém onemocnění. Konstatovala, že do posledních článků prstů je tepenný signál významně omezen na 2., 4. a 5. prstu pravé horní končetiny a 4. prstu levé horní končetiny; na těchto prstech je tepenný signál patrný jen v bazálním článku prstu. V současném objektivním nálezu je synovitida, artritida PIP III pravé ruky, levého zápěstí, pravého lokte, v.s. i MTP kloubu nohou. Poznamenala, že žalobkyně by byla indikovaná k aplikaci biologické léčby, ale vzhledem k věku a do brzké budoucnosti plánovanému těhotenství od této léčby zatím ustoupeno. Posudková komise pokles pracovní schopnosti žalobkyně posoudila jako postižení uvedené v kapitole XIII – postižení svalové a kosterní soustavy, oddíl A – artropatie, položka 2b – pomalu progredující formy, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 20 – 35 %. Posudková komise zvolila s ohledem na významnou akrální vasospasticitu s redukcí periferního řečiště digitálních tepen horní hranici tohoto rozmezí (35 %), ale k použití § 3 odst. 1, 2 vyhlášky o posuzování invalidity neshledala důvod. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně je schopná vykonávat práce ve svém vysokoškolském oboru v menším pracovním kolektivu a v kratším pracovním úvazku, ideálně výkon sociální pedagogiky, konzultantky v této problematice. Posudková komise dále žalobkyni doporučila práci v teplém prostředí. Z uvedených důvodů se posudková komise neztotožnila s předchozím posudkovým závěrem.
19. Soud zhodnotil citovaný posudek posudkové komise ze dne 24. 8. 2022, který představuje stěžejní důkaz v tomto soudním řízení, a dospěl k závěru, že posudek byl vypracován po náležitém posouzení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Soud považuje posudek posudkové komise ze dne 24. 8. 2022 za úplný a přesvědčivý a neměl důvod zpochybnit závěry posudkové komise. Závěry posudku se nejedná o zjevně nelogické či svévolné, naopak je soud hodnotí jako přesvědčivé a dostatečné pro přijatý závěr. Je třeba zdůraznit, že odborné posudkové závěry nepodléhají hodnocení soudu z hlediska jejich správnosti, neboť k tomu soudci nemají odborné lékařské znalosti. Soud podotýká, že posudek ze dne 24. 8. 2022 nebyl

žádným z účastníků nikterak zpochybňován, a proto s ohledem na vše, co bylo shora uvedeno, soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při rozhodování o námitkách žalobkyně vycházela z posudku příslušné posudkové lékařky LPS žalované, jejíž posudek neodpovídal úplně zjištěnému skutkovému stavu.

20. Soud nepřehlédl, že posudek posudkové komise není ve vztahu k datu vzniku invalidity odůvodněn, nicméně je z obsahu správních spisů patrné, že datum vzniku invalidity stanovila posudková komise v souladu s datem podání žádosti žalobkyně o invalidní důchod. Z toho dle soudu plyne, že žalobkyně byla dle přesvědčení posudkové komise invalidní pro invaliditu prvního stupně již ke dni podání žádosti žalobkyně o invalidní důchod. Přestože tedy není datum vzniku invalidity ze strany posudkové komise řádně odůvodněno, neshledal soud důvody pro vrácení věci posudkové komisi k vypracování tzv. doplňujícího posudku, a to s ohledem na závěry posudkové komise, podle nichž posudkoví lékaři ve správním řízení nesprávně vyhodnotili dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně a následně též nesprávně stanovili pokles její pracovní schopnosti. Vyžádání a následné zpracování doplňujícího posudku by totiž vedlo pouze k prodloužení řízení, aniž by však mělo vliv na závěry soudu o nesprávně zjištěném skutkovém stavu v průběhu správního řízení.
21. Soud proto napadené rozhodnutí pro vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) a podle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobkyně rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobkyně byla ke dni 22. 11. 2021 invalidní v prvním stupni. Soud nezrušil prvostupňové rozhodnutí, neboť vytčenou vadu řízení bude schopna v dalším řízení napravit žalovaná.
22. Současně soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně měla sice úspěch ve věci, nicméně náhradu nákladů řízení neuplatnila.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 10. října 2022

Mgr. Ladislav Vaško v.r.
samosoudce